

Komentář [DH1]: <

SOC706 Metodologie sociálních věd	PS 2005	Datum odevzdání práce: 07.12.2005
Katedra sociologie, FSS MU, Gorkého 7, Brno		Pořadové číslo práce: [8] Verze: [základní]
[NOSEK]		[Tomáš]
Studentské číslo: 182678		Stupeň studia: [bakalářský]
Imatrikulační ročník: 2005/06		Typ studia: [kombinovaný]
Studijní kombinace: [na bakalářském stupni mediální studia a žurnalistika – sociologie]		
Název práce: Úkol číslo VIII. Hodnocení projektu “Duris_Klokocka_Mikac”		
Hodnocení práce:		
E-mailová adresa: TomasNosek33@seznam.cz ,		

SOC 706 – úkol č.7 - Ďuriš

Bezdomovectví

Cíl výzkumu: Cílem výzkumu je odhalit nejrizikovější skupiny obyvatelstva, ohrožené ztrátou přístřeší. Zamyslet se nad pohledem společnosti na tento problém a dostatečností resp. nedostatečností péče o jedince, postižené nebo ohrožené tímto fenoménem.

Obávám se, že cíl výzkumu byl na jednu stranu zvolen zajímavě, ale byl již v praxi nesčíslněkrát zpracován. Viz použitá literatura autorů. Bylo by velice překvapivé, kdyby výsledkem výzkumu bylo zjištění, že se mezi bezdomovci vyskytuje velké množství vysokoškolsky, či všeobecně středosškolsky vzdělaných lidí. Největším problémem je tedy relevance daného výzkumu. Jaké nové informace můžeme získat?

Výzkumná otázka: Které sociální skupiny jsou nejvíce zatíženy rizikem ztráty domova?

Odvozené otázky: Jaké jsou nejrizikovější skupiny obyvatelstva, podle dosaženého vzdělání, pohlaví a věku?

Jakou roli hraje sociální prostředí, z kterého jedinec pochází?

Jaké faktory mají největší vliv na riziko ztráty domova?

Poměrně známým faktem je, že mezi bezdomovci se nachází mnoho lidí s různým stupněm mentálního postižení a psychickým onemocněním. Na místě by byla otázka jak velké procento takových jedinců se stává bezdomovci. Otázkou je jak to zjistit, neboť lékařské záznamy podléhají utajení a má k nim přístup pouze pacient, či jeho právní zástupce, lékaři a pojišťovny.

Účel a zdůvodnění výběru tématu výzkumu: Toto téma výzkumu jsem si zvolil, protože ho považuji za velký společenský problém, který se spíš neřeší a vzhledem k nárůstu počtu lidí bez domova v posledních letech, by se rozhodně měl začít řešit, protože bezdomovectví vede k úplnému segregaci jedince, postiženého daným problémem, od společnosti a jeho návrat je zpravidla šťastnou náhodou a proto by se měl řešit problém také preventivně, pomocí sociálních opatření, které by tomuto jevu bránily nebo ho alespoň zmírňovaly.

Významným důvodem pro vedení nového výzkumu je jeho nedostatečné zpracování jinými sociology, či nutnost ověřit hypotézy, které nebyly dosud uvažovány. Oba faktory bohužel výzkumu chybí.

Operacionalizace:

Bezdomovectví – tento pojem není v České republice definován de jure, za bezdomovce se považuje jedinec bez přístřeší

- 1) zjevné – bezdomovci odkázaní na veřejnou pomoc, tvoří nejmenší část
- 2) skryté – bezdomovci odkázaní na jinou než veřejnou pomoc, nachází přístřeší u známých či příbuzných
- 3) potenciální – jedná se o jedince, kteří přímo čelí hrozbě ztráty přístřeší, jedná se o jedince opouštějící výkon trestu, dětský domov, imigranty atd.

Sociální exkluze – vyloučení jedince ze společenských struktur respektive na jejich okraj

- bezdomovectví je extrémní formou sociální exkluze

Jak dochází k této extrémní sociální exkluzi?

Jak jsou její příčiny?

Marginalizace – odsunutí jedince nebo skupiny na okraj společenských struktur

Deprivace– psychický stav jedince (bezdomovce), plynoucí z jeho postavení ve společnosti a neschopnosti zajistit si potřebné materiální statky
- pocit bezmoci a rezignace na snahu o změnu postavení
Mělo by se bezdomovcům pomáhat z hlediska psychiky?
Jakým způsobem by měla tato pomoc probíhat?

Stigmatizace– negativní označení nebo negativní postoj majoritní (standardní) společnosti k jedincům, kteří se odlišují od společenských standardů
Jak vnímá majoritní společnost bezdomovce?
Jsou bezdomovci považováni za "ztracené případy"?
Můžou si za své postavení sami?

Resocializace – návrat jedince do společenských struktur
Jak nejlépe pomáhat bezdomovcům k znovuzačlenění?
Měl by existovat systém resocializace na bázi veřejné?
Je pomoc společnosti dostatečná?

Výzkumná jednotka: Výzkumnou jednotkou bude skupina stovky brněnských bezdomovců, ve které budou rovnoměrně zastoupeny obě pohlaví a věkové skupiny.

Definice klíčových pojmů je provedena velice zdařile, ale chybí samotná **operacionalizace** tj. jakým způsobem bude přepracovaná výzkumná otázka na operační jednotky – jak bude výzkum měřen.

V úvodu bylo zmíněno, že jedním z účelů výzkumu je i otázka nakolik ovlivňuje faktor pohlaví možnost stát se bezdomovcem, proto by bylo vhodné zvolit zkoumaný vzorek populace jinak, než poměrem muži – ženy 50%. Otázkou také je, zda se v Brně nachází dostatečné množství bezdomovců a zda by ochota podrobit se výzkumu nebyla ovlivněna nějakým faktorem, který by zkreslil výsledky (například lidé s větším vzděláním

by mohli mít větší pochopení pro smysl tohoto výzkumu).

Výzkumná strategie: Nashromáždím co nejvíce dat pomocí dotazníků, které budou, za mé asistence, vyplňovat brněnští bezdomovci. Pro jejich kontaktování jsem si vybral pracoviště, některé z poboček charitativních organizací v Brně. Tyto pracoviště jsou v rámci možností asi nejideálnějším místem výzkumu, jelikož na sociální úřady, které byly také jednou z možností, dochází pouze lidé, kteří vlastní občanský průkaz, což u bezdomovců rozhodně není pravidlem. Navíc při spolupráci s některým ze sociálních pracovníků daného centra, může být průzkum veden systematicky, o čemž by při výzkumu přímo v terénu nemohla být řeč.

Využívání podpory sociálního pracovníka může negativně ovlivnit „čistotu“ zkoumaného vzorku díky jeho možným sympatiím a antipatiím ke svým klientům. Může zde sehrát i jev emočního vyhoření, který je známý převážně u osob pracujících ve zdravotnictví a sociálních službách.

Nashromážděná data bychom rozřídily do skupin, podle jednotlivých ukazatelů a analyzovaly bychom, jaké faktory mají na ztrátu domova vliv, popřípadě, které skupiny jsou nejrizikovější.

Na závěr bych rád uvedl, že až při psaní této oponentury jsem si uvědomil, o kolik je jednodušší podrobit cizí projekt kritice vůči sepsání vlastního „bezchybného“ projektu.

Bibliografie:

- Hradecký, V., Hradecká, I. (1996): *Bezdomovectví - extrémní vyloučení. Naděje*, Praha.
- Jesenský, J. (1993), *Prostor pro integraci*. Comenia Consult, Praha
- Bednářová, Z., Pelech, L. (1999): *Streetwork, sociální práce na ulici*, Doplněk, Brno
- Krebs, V. (1997): *Sociální politika*. Codex, Praha
- Kozáková, J. (1997/1998): "Bezdomovství" - specifická forma bydlení a životního stylu. In: *Geografické rozhledy*, č.4, str.112 – 114.
- Heczkovi E. a S. (2001): "Bezdomovci a my", časopis *Getsemany* č.6/2001
- Dragomirecká, E. ; Kubisová, D.(2004): *Bezdomovectví a duševní zdraví*. Česká

psychiatrie a svět. Sborník přednášek a abstrakt V. sjezdu České psychiatrické společnosti s mezinárodní účastí.str.31-34.

Pavel Vokatý,30. 04. 2004,V Praze je na čtyři tisíce bezdomovců,Lidové noviny

H Thomas, La production des exclus: politiques sociales et processus de socialisation socio-politique, Paris, Presse Universitaire de France [PUF]

Moreau de Bellain-Guillou.(1995): Les sans domicile-fixe: un phenomene d'errance, Paris, L'Harmattan,p13.

Babbie, Earl. 2001. *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth Publishing Company."

Disman, Miroslav. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

Kerlinger, Fred N. 1972. *Základy výzkumu chování*. Praha: Academia

Ragin, C.Charles. 1994. *Constructing Social Research*. London: Pine Forge Press.

Vaus, de D. A. 1990. *Survey in Social Research*. London: Unwin Hyman.